

7/21899
G.K. 59

16.01.2020

Telefon No:(312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ SAYIN NECATİ TİĞLİ'YA AİT 7/ 21899 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Giresun İli sınırları içerisinde işlemleri devam eden toplam 1396 MW kurulu gücünde, yıllık ortalama enerji üretimi yaklaşık 4,8 milyar kWh olan 56 adet HES projesi bulunmakta olup, bunların 40 adedi işletmede, 4'ü inşa, 12'si planlama ve proje aşamasındadır.

Ülkemiz genelinde işlemleri devam eden toplam 40 151 MW Kurulu gücünde, yıllık ortalama enerji üretimi 135,0 Milyar kWh olan 970 adet HES projesi bulunmakta olup, bunların 682 adet işletmede, 47'si inşa, 241'i planlama ve proje aşamasındadır.

Giresun İli genelinde geliştirilen/geliştirilecek tüm HES potansiyelinin tamamı işletmeye alındığında yaklaşık 5 Milyar kWh'lik bir potansiyele sahip olunacaktır.

Pazarsuyu Deresi ve yankolları üzerinde ise toplam 8 adet işletmede, 2 adet inşa halinde 2 adette planlama ve proje aşamasında olan toplam 12 adet HES projesi bulunmaktadır.

Ülkemizde 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında inşa edilip, işletilmekte olan bütün hidroelektrik santral projelerinde olduğu gibi Giresun İli Pazarsuyu Deresi üzerindeki inşaatı devam eden Kovanlık Regülatörü ve HES ile Kızılev Regülatörü ve HES de inşaatı başlanmadan önce kapsamlı bir düzenleme ve inceleme süreci olan ÇED sürecinden geçmiş olup; fizibilite Raporu Kurumumuz tarafından onaylanmış, EPDK tarafından lisansları alınmış ve firmalar ile Su Kullanım Hakkı Anlaşması (SKHA) imzalanmıştır.

Gerek ÇED Raporu gerekse ÇED Raporu dahilinde hazırlanacak olan “HES Projeleri ve Diğer Hidrolik Faaliyet Talepleri için Değerlendirme Raporu ve Sosyal Etki Değerlendirmesi Raporu” kapsamında projenin sosyal etkisi, tarımsal verimi, ekosistem açısından olabilecek olumsuz sonuçların araştırılması ve gerekli önlemlerin alınmasına ÇED raporlarında detaylı bir şekilde yer verilmekte olup, bu süreç Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından takip edilmektedir. Bakanlığımızın görev, yetki ve sorumluluğu kapsamı dışındadır.

Ülkemizde HES projelerinin yapılmasında projenin yapılacağı su kaynağı ve bulunduğu havzanın özellikleri belirleyici olmaktadır. Gerçekleştirilen/gerçekleştirilecek her HES projesinin doğaya olan etkileri, yapılacak saha düzenlemelerinin, ağaçlandırmanın ve/veya yeşil alan düzenlemelerinin ne kadar alanda, nasıl yapılacağı, bunun için seçilecek bitki ve ağaç türlerinin cinsleri ve bunun gibi önlemler ÇED süreci kapsamında değerlendirilmektedir. Ayrıca HES'lerin inşaat döneminde çevreye verilen tahribatın asgari düzeyde olmasına, kısa zaman içerisinde yapılan ağaçlandırma faaliyetiyle bölgenin eskisinden daha güzel bir hale getirilmesi üzerine çalışılmakta olup, bu çerçevede doğaya yeniden kazandırılma projeleri hazırlanmaktadır.

Ayrıca oluşturulan göl alanlarında ve santral mevkielelerinde rekreasyon alanları tasarlanıp, uygulanmaktadır. Mümkün mertebe açık kanallı iletimler yerine kapalı (boru, tünel vb.) iletimler tercih edilmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımızca yürütülen HES projelerinde, havza master plan çalışmaları kapsamında projenin çevresel ve teknik yönden yapılabilirliğinin ortaya konulduğu farklı alternatifler çalışılarak proje formülasyonu belirlenmesi, proje rantabilitesinin hesap edildiği fizibilite raporları hazırlanması sonrasında proje yapımına karar verilmektedir. Hidroelektrik enerjiden elektrik üretimi için hayata geçirilen bu projelerde, doğal hayatın korunması, insan, bitki ve hayvan su ihtiyaçlarının karşılanması önceliklidir. Ekolojik dengenin korunması ve sürdürülebilmesi, tarımda kullanılacak sulama suyu ihtiyacı, doğal hayat suyu temini, içme ve kullanma suyu tahsisi, kadim su hakları gibi tasarruflardan arta kalan su ile enerji üretilmekte ve bu husus firmalar ile imzalanan su kullanım hakkı anlaşmaları ile teminat altına alınmaktadır.

HES'lerin çevreye olumsuz etkileri olmamakla birlikte, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında özel sektör tarafından inşa edilen HES'lerin denetimi, 2013/15 Genelge kapsamında; varsa olumsuzlukların tespiti ve giderilmesi maksadı ile Oluşturulan heyetler tarafından merkez ve taşra teşkilatı teknik çalışanlarından her İl için ayrı ayrı gerek inşa safhasında, gerekse işletme döneminde genel bir izleme ve kontrole tabi tutulmaktadır. Söz konusu izleme ve kontrol heyetleri tarafından kontrol listesine uygun olarak en fazla ikişer aylık periyotlarda izleme ve kontroller yapılmakta, denetim sonuçları bir Tutanak ile Bakanlığa gönderilmekte; Bakanlık görev, yetki ve sorumluluk alanı dışındaki faaliyet konularındaki değerlendirmeler ise bilgi ve gereği için İl Valiliklerine gönderilmektedir.

Ayrıca, inşaat faaliyetleri devam eden HES'lerin fen ve sanat kaidelerine uygun olarak inşa edilmelerini sağlamak amacı ile Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliği, DSİ Hidroelektrik Enerji Üretim Tesisleri Denetim Hizmetleri Yönergesi ve 2018/7 sayılı Genelge hükümleri doğrultusunda denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

HES projelerinin başvurudan işletmeye alınmaya kadar olan süreç içerisinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda Tarım ve Orman Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Valilikler, İl Tarım ve Orman Müdürlükleri, Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi çok sayıda Kurum ve Kuruluşlar ile görev sahaları içerisinde bilgi ve görüş alışverişinde bulunmaktadır.

Pazarsuyu Vadisi'nde yapımı devam eden HES projeleri ile alakalı inşaat çalışmalarından dolayı çevrenin ve doğal yaşamın zarar gördüğü ile ilgili Bakanlığımıza her hangi bir şikâyet iletilmemiştir. Böyle bir zararın oluşması halinde "Su Kullanım Hakkı ve İşletme Esaslarına İlişkin Anlaşma" hükümlerine göre işlem tesis edilecektir.